

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ

GARDA FINANCIARĂ
SECȚIA JUDEȚEANĂ VRANCEA

Către : INSTITUTIA PREFECTULUI – JUDETUL VRANCEA
Ref. : solicitare 3909/12.03.2013
De la : GARDA FINANCIARA SECTIA VRANCEA
Nr. înregistrare : 130468/VN/19.03.2013

Urmare solicitarii dvs nr.3909/12.03.2013, va transmitem alaturat materialul cu tema „Evaziunea fiscala.Factori de risc la nivelul judetului Vrancea”, in vederea organizarii sedintei de Colegiu Prefectural Vrancea din luna curenta.

Cu stima,

Adrian Buzdrug
Comisar sef sectie

B-dul Independentei, nr.24, Focsani, Vrancea cod postal 620112, Telefon : 0237 217773; Fax : 0237 217671; E-mail
gf_vrancea@yahoo.com

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
AGENTIA NATIONALA DE ADMINISTRARE FISCALA
GARDA FINANCIARA

EVAZIUNEA FISCALA
FACTORI DE RISC LA NIVELUL JUDETULUI VRANCEA

Convenția penală cu privire la corupție, adoptată la data de 17.01.1999 de statele membre ale Consiliului European, a prevăzut, necesitatea sancționării faptelor sau omisiunilor privind :

- înlocuirea sau folosirea unei facturi sau a oricărui document sau înscris contabil care constituie informații false sau incomplete ;*
- omisiunea, într-o manieră ilicită, a contabilizării unui vărsământ.*

Aceste fapte sau omisiuni trebuie să fie destinate să comită, să disimuleze sau să tăinuiască fapte de corupție.

Pretutindeni și din totdeauna evaziunea fiscală a fost condamnată. Cu toate acestea perspectivele privind acest fenomen nu s-au schimbat de-a lungul timpului. El persista în toate țările și în toate perioadele, în ciuda sancțiunilor.

Evaziunea fiscală e unul din fenomenele economico - sociale complexe de maximă importanță cu care statele de astăzi se confruntă și ale cărei consecințe nedorite caută să le limiteze cât mai mult, eradicarea fiind practic imposibilă. Statul trebuie să se preocupe sistematic și eficient de preîntâmpinarea și limitarea fenomenului evaziunii fiscale. Statul prin puterile publice, poate și să înceteze la evaziune fiscală, urmărind în principal două scopuri: un scop "pozitiv" argumentat de dorința de a stimula formarea capitalului și un scop "negativ" reflectat în sprijinirea unor grupuri de interese, de multe ori de tip mafiot, cu tot cortegiul de consecințe.

Multitudinea obligațiilor pe care legea fiscală le impune contribuabililor, sau mai ales povara acestor obligații au făcut să stimuleze, în toate

timpurile, ingeniozitatea contribuabililor in a inventa procedee diverse de eludare a obligatiilor fiscale. Evaziunea fiscala a fost intotdeauna in special activa si ingenioasa pentru motivul ca fiscul lovind indivizii in averea lor ii atinge in cel mai sensibil interes: interesul banesc.

Evaziunea fiscala e o notiune foarte dificil de precizat, in plus nu exista o definitie legala a fraudei fiscale. Daca se vorbeste de frauda se vorbeste in aceeasi masura de frauda legala sau legitima, de frauda ilegala, de evaziune internationala, evaziune legala, de evaziune ilegala, de paradisuri fiscale sau de refugii, de abuzul dreptului de a fugi din fata impozitului, de libertatea alegerii cailor celei mai putin impozitate sau subestimarea fiscale, frauda la lege sau economia subterana.

Cel mai adesea frauda fiscala desemneaza, stricto sensu, o infractiune la lege, si se distinge de evaziunea fiscala care se defineste ca o utilizare abila a posibilitatilor oferite de lege. Prima definire a evaziunii fiscale a fost data intre cele doua razboaie mondiale. Conform acesteia frauda imbraca o conceptie extensiva, notiunea de evaziune fiscala e inclusa in cea de frauda. Cel mai cunoscut sens dat evaziunii fiscale e "arta de a evita caderea in campul de atractie a legii fiscale". Cel de-al treilea concept considera ca evaziunea fiscala e un termen generic, si desemneaza manifestarea de fuga din fata impozitelor. Aceasta e o definitie in sens larg a evaziunii fiscale care ajunge sa inglobeze si frauda.

Evaziunea fiscala e clasificata astfel: ilicita si legala. Evaziunea ilicita are un caracter fraudulos. Prin aceasta se intelege actiunea contribuabilului ce violeaza o prescriptie legala cu scopul de a nu plati impozitul cuvenit. Evaziunea fiscala e frauduloasa cand contribuabilul obligat sa furnizeze date in sprijinul declaratiei sale recurge la disimularea obiectului impozabil, la subevaluarea cuantumului materiei impozabile sau folosirea altor cai de sustragere de la plata impozitului datorat. In general e greu sa se poata

determina toate formele de evaziune de acest gen. Acelea de care trebuie sa se tina seama la cercetarea contabila sunt: inregistrările cu scopul de a mica rezultatele; infiintarea de conturi pasive cu nomenclaturi fictive; amortismente nelegale si amortismente la supraevaluari; rezervele latente; nejustificarea cu documente legale a inregistrărilor; trecerea de cifre nereale in registrele comerciale; erori in conturi personale a unor parti din beneficiu; reducerea cifrei de afaceri; mascari de parti din beneficiu prin omisiuni; contabilizari de cheltuieli si facturi fictive, etc.

Evaziunea legala sau mai bine spus tolerata exprima actiunea contribuabililor de a ocoli legea, recurgand la o combinatie neprevazuta de legiuitor si deci tolerata prin scaparea din vedere. Ea nu poate fi posibila decat datorita unei inadvertente sau lacune a legii si e frecventa mai ales in epoci cand apar noi forme de intreprinderi sau noi categorii de impozite. Contribuabilii gasesc anumite mijloace si exploatand insuficientele legislatiei eludeaza in mod "legal" sustragandu-se in total sau in parte platii impozitelor, tocmai datorita acestei insuficiente a legislatiei. Procedand astfel contribuabilii raman in limita stricta a drepturilor lor si statul nu se poate apara decat printr-o legislatie bine studiată, clara, precisa, stiintifica. Singurul vinovat de producerea evaziunii prin astfel de mijloace este doar legiuitorul. In practica faptele de evaziune bazate pe interpretarea favorabila a legii, sunt foarte diversificate in functie de inventivitatea contribuabilului si larghetea legii, dar cele mai frecvent folosite sunt urmatoarele: practica unor societati comerciale de a investi o parte din profitul realizat in achizitii de masini si utilaje pentru care statul acorda reduceri ale impozitului pe venit, scaderea din venitul impozabil a cheltuielilor de protocol, reclama si publicitate; constituirea de fonduri de amortizare sau de rezerva intr-un quantum mai mare decat cel justificat din punct de vedere economic, etc.

La un Produs Intern Brut (PIB) de 136,4 miliarde de euro, în România se

înregistrează o evaziune fiscală de aproximativ 40 miliarde de euro, adică circa 30% din PIB. Datele vin de la Comisia Europeană și fac parte dintr-un studiu privind evoluția evaziunii fiscale în statele membre. România ocupă un „fruntaș” loc doi, cu un procent de 29,6% din PIB, fiind depășită dintre țările UE doar de Bulgaria (evaziune fiscală de 32,9%). Asta în timp ce media UE este de 15,9% .

Nimeni nu știe cât a influențat criza și cât creșterea taxelor, dar cert este că explozia evaziunii (în special la produse care au o viteză de circulație rapidă – carne, peste, lactate, produse de morarit, legume, fructe, etc.) a fost generată de creșterea taxei pe valoarea adăugată.

Pentru alte domenii – construcțiile de exemplu - care sunt serios atinse de acest flagel nu există deocamdată o statistică, dar cert este că fenomenul se manifestă din plin.

Unele surse indică undeva la un sfert din întreaga domeniu, altele merg chiar până la jumătate – ceea ce ar însemna aproape 5 miliarde de euro. Iar neintervenția statului – sau slaba ripostă în lupta cu evaziuniștii - a dus la apariția unei disproporții uriașe între armata evaziuniștilor, pe de o parte, și cea a organelor de control, pe de altă parte. „Acum evaziunea se face cu specialiști”, susțin unii autori. „Pregătirea organelor fiscale a rămas, de principiu, la nivelul de acum 20 de ani, or, în situația în care pregătirea contribuabililor a crescut exponențial, este firesc să apară și acest gen de situație, considerată de contribuabil ca fiind o eficientizare a sarcinii fiscale, respectiv de organele fiscale ca fiind o evaziune fiscală”.

Un sistem de achiziții publice care permite nu de puține ori scurgerea unor sume uriașe din bugetele instituțiilor de stat către întreprinzători privați poate genera colapsul. Anual, circa 30 de miliarde de euro sunt cheltuiți de stat - fie de autoritățile locale, fie de cele centrale - pentru a achiziționa bunuri și servicii, iar aproximativ 40% din această sumă este furată. Asta

spune Nicolae Văcăroiu, președintele Curții de Conturi (un organism care controlează exact legalitatea achizițiilor publice). Conform exemplului dat de președintele Curții de Conturi, la o cheltuială publică anuală de 30 de miliarde de euro, 40% ar însemna 12 miliarde de euro.

Având în vedere rolul atribuit Gărzii Financiare în cadrul ANAF, în conformitate cu direcțiile stabilite prin Strategia ANAF pe termen mediu 2010-2013, instituția trebuie să acționeze pentru:

- a) combaterea fraudelor în domeniul tranzacțiilor intracomunitare, deopotrivă achiziții și livrări;*
- b) urmărirea respectării normelor de comerț în vederea prevenirii, depistării și combaterii operațiunilor ilicite;*
- c) respectarea legalității privind producerea, depozitarea, circulația și valorificarea bunurilor, în toate locurile și spațiile în care își desfășoară activitatea agenții economici;*

Importanța combaterii faptelor ilicite din domeniul tranzacțiilor intracomunitare, rezultă din necesitatea asigurării încasării TVA aferentă acestor operațiuni, în caz contrar existând posibilitatea producerii unor importante prejudicii atât bugetului de stat cât și bugetelor celorlalte țări membre ale U.E.

Rezultatele obținute de instituție în perioada monitorizării acestui domeniu (martie 2012 la zi) au determinat includerea, menținerea și permanentizarea verificărilor tranzacțiilor intracomunitare.

În vederea asigurării fluxului de informații necesare derulării în bune condiții a acțiunilor de control în acest domeniu, Garda Financiară a dezvoltat o aplicație informatică specializată, respectiv TRAFIC CONTROL cu ajutorul căreia, echipele de comisari care acționează în punctele de trecere a frontierelor pot avea acces în timp real la datele necesare evaluării riscului aferent operațiunilor intracomunitare.

Totodată, în scopul realizării acestui obiectiv, Garda Financiară cooperează atât cu instituții cu atribuții de control din țară precum și cu cele similare din alte state din cadrul UE, inclusiv în vederea combaterii fraudei în domeniul fondurilor comunitare.

De asemenea, trebuie menționată participarea semnificativă a Gărzii Financiare la acțiuni de depistare și combatere a activităților ilicite care generează fenomene de evaziune și fraudă fiscală, efectuate în colaborare cu organele de specialitate ale altor ministere și instituții specializate.

Astfel, au fost desfășurate acțiuni tematice de control în baza unor planuri comune de acțiune împreună cu organele de poliție, inspectori din cadrul Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, Agenția Națională a Resurselor Minerale și Garda Națională de Mediu în următoarele domenii:

- produse agricole/cerealiere, panificație
- exploatarea fondului piscicol
- exploatarea și comercializarea masei lemnoase
- monitorizarea transporturilor de marfuri

De asemenea, s-a acționat în vederea reducerii fenomenului muncii nedeclarate conform Protocolului de colaborare cu Secretariatul General al Guvernului, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Institutul Național de Statistică etc.

Sistemul organizatoric al Gărzii Financiare, caracterizat prin mobilitate, corelat cu pregătirea profesională a personalului, dublat de baza tehnico – materială existentă permite efectuarea de acțiuni rapide de control inopinat, practic concomitente cu momentul semnalării săvârșirii faptelor asupra cărora este abilitată să intervină. În acest context, instituția a devenit singurul organ de control din cadrul MFP abilitat să execute constatări și alte verificări la solicitarea organelor de urmărire penală, documentele

rezultate având caracter de elemente probatorii în cazurile de evaziune fiscală instrumentate de Parchete.

În cursul verificărilor efectuate, atribuțiile Gărzii Financiare nu se suprapun cu cele ale celorlalte structuri ale ANAF sau ale altor instituții de control din România. Concret, pe lângă monitorizarea achizițiilor intracomunitare s-a urmărit intensificarea prezenței echipelor de comisari ai Gărzii Financiare în locurile cu grad ridicat de risc fiscal, respectiv:

- extinderea controalelor operative la firmele implicate în achizițiile intracomunitare;
- efectuarea de controale operativ-inopinate la firmele care produc și comercializează produse accizabile;
- intensificarea supravegherii mișcării produselor accizabile și a antrepozitelor fiscale, inclusiv în zonele limitrofe;

Totodată au fost efectuate controale inopinate pe drumurile publice privind depistarea transporturilor ilicite de mărfuri, neînsoțite de documente de proveniență, s-au continuat verificările privind dotarea și utilizarea aparatelor de marcat electronice fiscale și au fost efectuate verificări la agenții economici care au deținut autorizații de utilizatori finali, antrepozite sau alte spații predispușe la activități ilicite.

Trebuie subliniat faptul că, pe fondul crizei economice și a necesității reducerii cheltuielilor instituțiilor bugetare din cursul anului 2011, a fost restructurată și Garda Financiară, schema de personal fiind redusă cu 10 posturi. În aceste condiții este evident că s-a contractat și capacitatea instituțională, majoritatea resurselor rămase fiind alocate activității de monitorizare a tranzacțiilor intracomunitare și a identificării faptelor de evaziune fiscală.

De asemenea, pe fondul reducerii personalului, solicitările în vederea

participării instituției la diverse acțiuni interinstituționale a influențat negativ rezultatele generale cuantificate prin indicatorii de eficiență.

În acest context s-a ajuns la o suprasolicitare a echipelor de comisari, care, pe lângă detașările impuse de necesitatea monitorizării traficului în punctele de frontieră, a trebuit să facă față și activităților curente cuprinse în fișa postului.

Urmare activității desfășurate, la nivelul județului Vrancea au fost identificate următoarele domenii cu risc fiscal ridicat:

- exploatarea, circulația, prelucrarea și comercializarea lemnului și a materialelor din lemn;*
- comercializarea cerealelor;*
- abatorizarea și comercializarea carni;*
- comercializarea deșeurilor metalice;*
- fabricarea și comercializarea produselor accizabile (în special alcool etilic, băuturi alcoolice, vinuri);*
- comercializarea legumelor și fructelor;*
- achiziții intracomunitare de legume, fructe și comercializarea lor în țară la prețuri subevaluate.*